

ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΚΑΙ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ

ΒΙΩΜΑΤΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ:
Προσομοίωση-παιχνίδια ρόλων

Επιμέλεια παρουσίασης: Φλωριανού Ελένη

Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

«κάθε ευρύτερης έκτασης παρέμβαση στην εκπαίδευση που στηρίζεται σε πρωτοπόρες, σε πρωτότυπες παιδαγωγικές αρχές και ιδέες, οι οποίες εφαρμοζόμενες επιφέρουν σημαντικές αλλαγές στη νοοτροπία, στις πρακτικές, στους ρόλους και στην γενικότερη κουλτούρα του σχολείου».
(Ματσαγγούρας, 2015)

Παραδοσιακές προσεγγίσεις

- ✓ **Επίκεντρο το διδακτικό περιεχόμενο με την μορφή διάλεξης** (δασκαλοκεντρικό μοντέλο) ακόμα κι αν εμπλουτίζεται με σύγχρονο εποπτικό υλικό/ χρήση ΤΠΕ
- ✓ **Παθητική αποδοχή γνώσεων** και πληροφοριών από μαθητές- γνώσεις **με σύντομη ημερομηνία λήξης.**
- ✓ Χρήση **ενός και μοναδικού σχολικού εγχειριδίου**
- ✓ **Αξιολόγηση μαθητών** μέσω συμβατικών διαγωνισμάτων/τεστ
- ✓ **Μάθημα συχνά μονότονο**, ανιαρό, κουραστικό και αναποτελεσματικό.

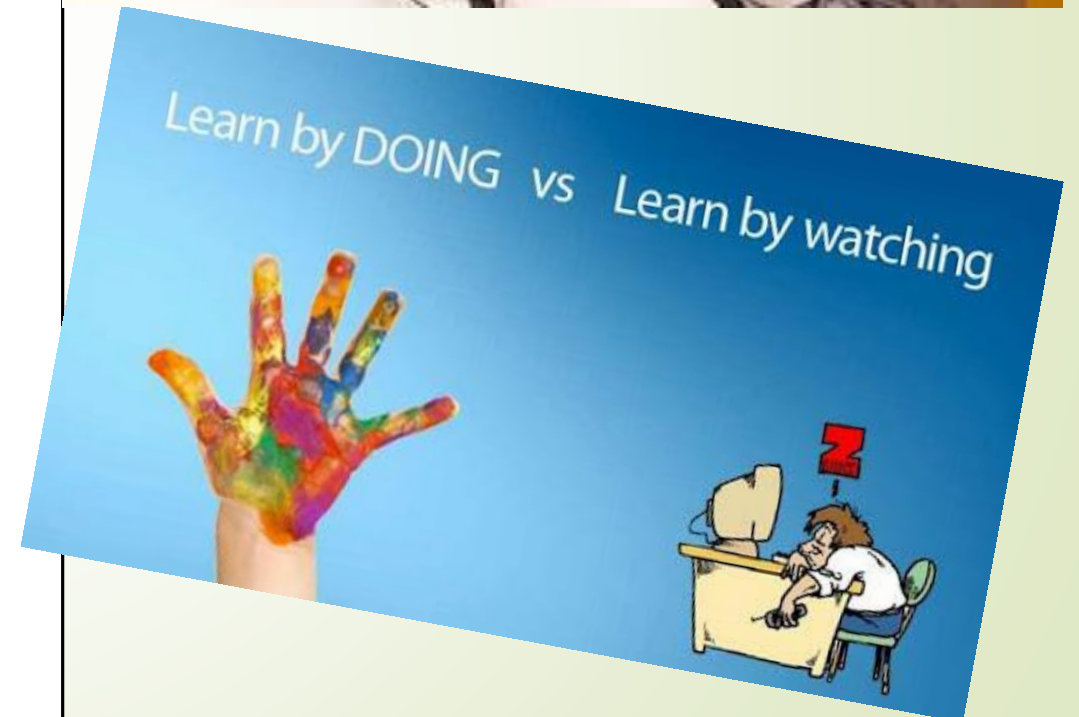

Σύγχρονες προσεγγίσεις

Μαθητοκεντρικό μοντέλο:

- Βιωματική μάθηση
- Διερευνητική-ανακαλυπτική μάθηση
- Ομαδοσυνεργατική μάθηση
- Διδασκαλία με την μέθοδο project
- Μέθοδος διαφοροποιημένης διδασκαλίας
- Διαθεματική-διεπιστημονική μάθηση
- Χρήση ΤΠΕ
- Μοντελοποίηση και αξιοποίηση τεχνολογίας προσομοίωσης

ΑΝΑΓΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΩΝ

- ✓ **Εποχή έκρηξης γνώσεων και διαθέσιμης πληροφορίας** – «μαθαίνω πώς να μαθαίνω», κριτικός γραμματισμός.
- ✓ **Κυριαρχία ψηφιακών μέσων**- ψηφιακός γραμματισμός
- ✓ **Πολυπολιτισμικές κοινωνίες**- καλλιέργεια ενσυναίσθησης, συνεργατικότητας, επικοινωνίας, σεβασμού διαφορετικότητας.

 **ανάγκη καλλιέργειας πιο σύνθετων
ατομικών/κοινωνικών δεξιοτήτων.**

ΚΑΙΝΟΤΟΜΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΤΗΝ Β' ΘΜΙΑ

ΕΚΤΟΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΩΡΑΡΙΟΥ

- Α) Π.Σ.Δ (περιβαλλοντική αγωγή, αγωγή υγείας, πολιτιστικά θέματα, πανελλήνιοι μαθητικοί αγώνες)
- Β) Ευρωπαϊκά προγράμματα (e-twinning, Erasmus, teachers4europa)
- Γ) Θεματικά δίκτυα σχολείων

ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ:

- Στο περιθώριο του σχολικού προγράμματος
- Σε εθελοντική βάση
- Με ελλιπή επιμόρφωση εκπ/κων

ΕΝΤΟΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΩΡΑΡΙΟΥ

Εργαστήρια δεξιοτήτων (1 ώρα-γυμνάσιο)

ΑΝΑΓΚΗ ΕΝΤΑΞΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΩΝ ΚΑΙ
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ
ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

ΒΙΩΜΑΤΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ

ΔΙΝΕΙ ΕΜΦΑΣΗ:

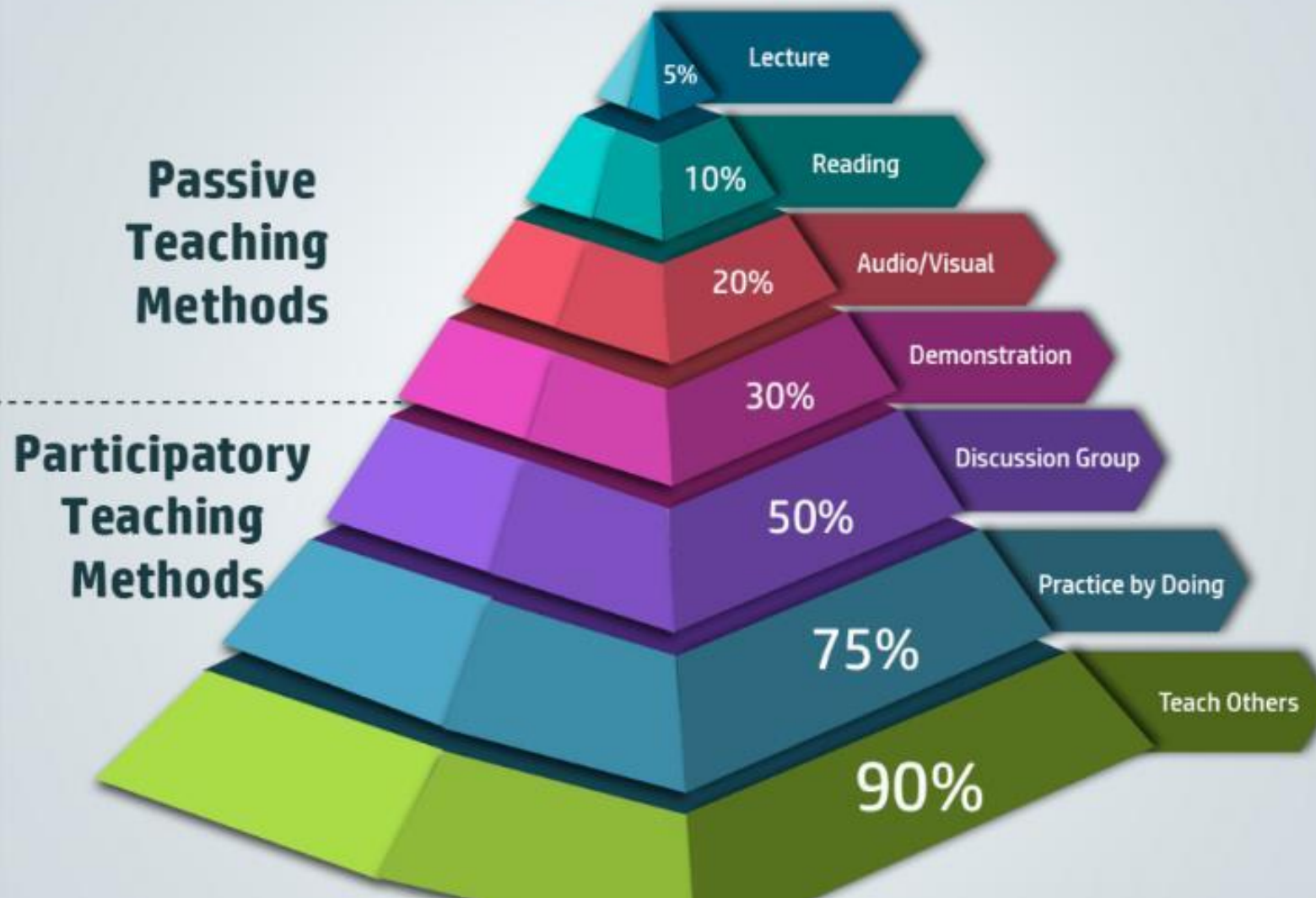
- Στον σημαντικό ρόλο που παίζει η εμπειρία στην διαδικασία της μάθησης.
- Στους δεσμούς μεταξύ της σχολικής τάξης, της καθημερινής ζωής των μαθητών και της κοινωνικής πραγματικότητας.

ΠΡΟΥΠΟΘΕΤΕΙ:

- Την ενεργό συμμετοχή των μαθητών, που αποκτούν πρωταγωνιστικό ρόλο
- Τον διακριτικά καθοδηγητικό, συντονιστικό και εμπνευστικό ρόλο του δασκάλου
- Την έρευνα, την ανακάλυψη, τον πειραματισμό, την αυτενέργεια, την άμεση εμπλοκή, την δράση, την δημιουργική φαντασία των μαθητών

THE LEARNING PYRAMID

KNOWLEDGE RETENTION RATES

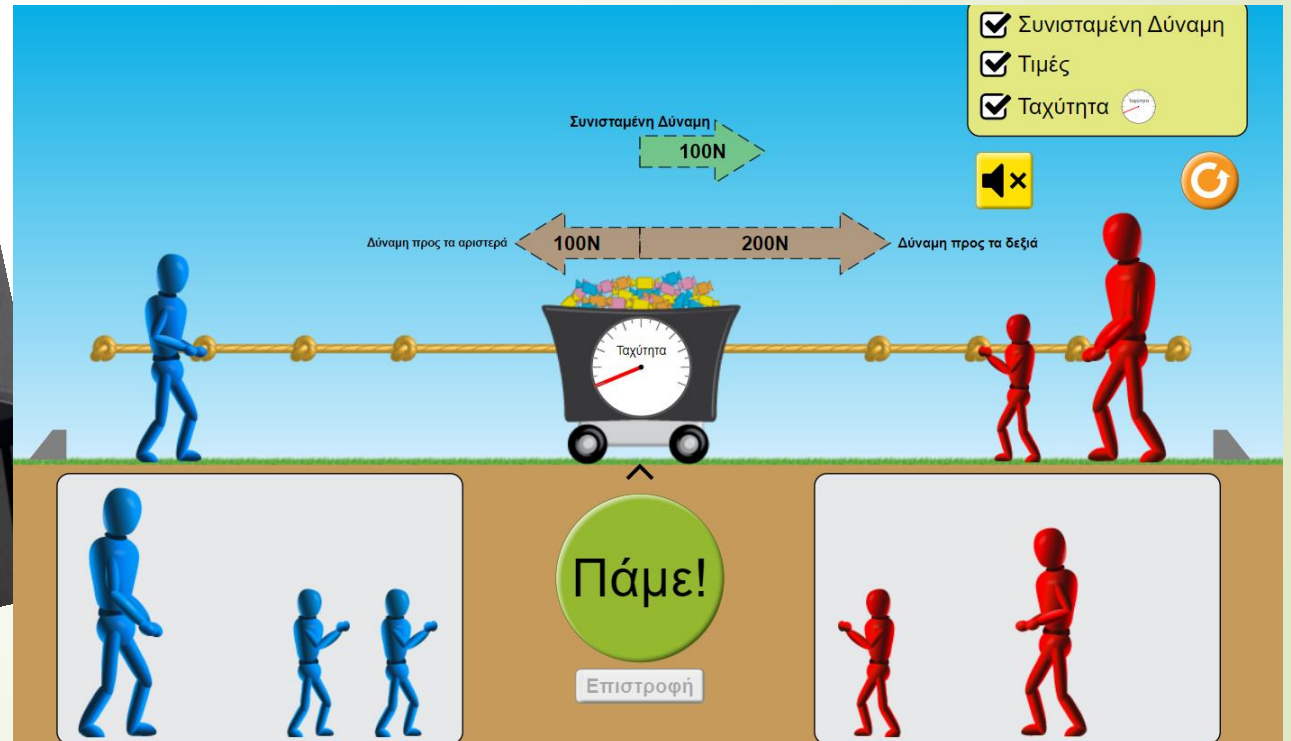
ΒΙΩΜΑΤΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ

ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΙ:

- Προσομοιώσεις
- Παιχνίδια ρόλων
- Αφηγηματική ανασύνθεση
- Ταξίδια κατευθυνόμενης φαντασίας
- Συγκρουσιακή ιδεοθύελλα/ αντιτιθέμενες απόψεις
- Δραστηριότητες άμεσης εμπειρίας (συνεντεύξεις, δράσεις σε κοινοτικό επίπεδο, έρευνα σε βιβλιοθήκες, αρχεία, κατασκευές)
- Δραματοποίηση
- Δραστηριότητες δημιουργικής έκφρασης (δημιουργική γραφή, καλλιτεχνική δημιουργία)

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ

- Προσομοίωση: ένα είδος εικονικής πραγματικότητας που περιλαμβάνει διδακτικά στοιχεία που βοηθούν τον μαθητή να εξερευνήσει, να πλοηγηθεί ή να πάρει πληροφορίες για το σύστημα ή το περιβάλλον, που δεν μπορούν να αποκτηθούν με απλό πειραματισμό.

Δείτε online

ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΕΙΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΕΡΕΥΝΑ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ ΔΩΡΕΑ

Προσομοιώσεις

Περιήγηση Κριτήριο

- All Sims
- Φυσική
- Χημεία
- Μαθηματικά
- Επιστήμη της γης
- Βιολογία
- Μεταφρασμένες προσομοιώσεις
- Πρωτότυπα

Sort by: A-Ω

ΘΕΜΑ

- ☐ Φυσική
 - ☐ Κίνηση
 - ☐ Ήχος & Κύματα
 - ☐ Έργο, Ενέργεια
 - ☐ Θερμότητα & Θερμοδυναμική
 - ☐ Κβαντικά φαινόμενα
 - ☐ Φως & Ακτινοβολία
 - ☐ Ηλεκτρισμός, Μαγνήτες & Κυκλώματα
- ☐ Χημεία
 - ☐ Γενική Χημεία
 - ☐ Κβαντική χημεία
- ☒ Μαθηματικά
 - ☒ Έννοιες Μαθηματικών
 - ☒ Εφαρμογές Μαθηματικών
- ☐ Επιστήμη της γης
- ☐ Βιολογία

ΕΠΙΠΕΔΟ

×

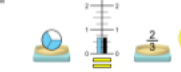
41 Αποτελέσματα

Μαθηματικά

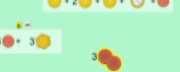
HTML5

$$R = \frac{\rho L}{A}$$

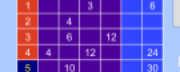

Αντίσταση σε καλώδιο

Αντιστοίχιση κλασμάτων

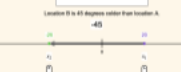
Αριθμητικές παραστάσεις

Αριθμητική

Αριθμογραμμή: Ακέρατοι αριθμοί

Αριθμογραμμή: Αποστάσεις

Αριθμογραμμή: πράξεις

Γραφικές αναπαραστάσεις γραμμών

Προβολή όλων

Κίνηση βλήματος

Σχετικά

Εκπαιδευτικό Υλικό

Δραστηριότητες

Μεταφράσεις

Μνεία - Εύσημα

Topics

- Κινηματική
- Αντίσταση του αέρα
- Παραβολική Καμπύλη
- Διανύσματα

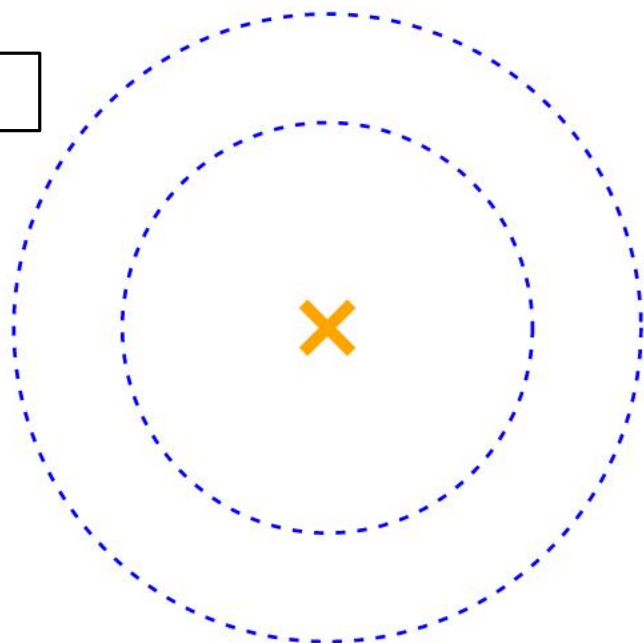
Το PhET υποστηρίζεται μερικώς από

και άλλους χορηγούς μας, συμπεριλαμβανομένων εκπαιδευτικών όπως εσείς.

Πρωτόνια:
Νετρόνια:
Ηλεκτρόνια:

Πειραματίσου online

Μοντέλο:

- ☒ Τροχιακά
☐ Νέφος ηλεκτρονίων

Στοιχείο

H																He
Li	Be															
Na	Mg															
K	Ca	Sc	Ti	V	Cr	Mn	Fe	Co	Ni	Cu	Zn	Ga	Ge	As	Se	Br
Rb	Sr	Y	Zr	Nb	Mo	Tc	Ru	Rh	Pd	Ag	Cd	In	Sn	Sb	Te	I
Cs	Ba	La	Hf	Ta	W	Re	Os	Ir	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At
Fr	Ra	Ac	Rf	Db	Sg	Bh	Hs	Mt	Ds	Rg	Cn	Nh	Fl	Mc	Lv	Ts

Ολικό φορτίο

Μαζικός αριθμός

Εμφάνιση

- ☒ Στοιχείο
☒ Ουδέτερο Άτομο/Ιόν
☐ Σταθερό/Ασταθές

"Κατασκεύασε" ένα άτομο

"Κατασκευή" ατόμου

Σύμβολο

Παιχνίδι

PHET

Προβολή όλων

Διαδικτυακά εργαστήρια

Βρείτε διαδικτυακά εργαστήρια για να εμπλουτίσετε τις δραστηριότητες στην τάξη σας με συναρπαστικά επιστημονικά πειράματα.

Τα διαδικτυακά εργαστήρια παρέχουν στους μαθητές σας τη δυνατότητα να διεξάγουν επιστημονικά πειράματα σε διαδικτυακό περιβάλλον. Τα τηλεχειριζόμενα εργαστήρια (απομακρυσμένα εργαστήρια) προσφέρουν την ευκαιρία να πειραματιστείτε με πραγματικό εξοπλισμό από απομακρυσμένες τοποθεσίες. Τα εικονικά εργαστήρια προσομοιώνουν τον επιστημονικό εξοπλισμό. Τα σύνολα δεδομένων παρουσιάζουν δεδομένα από ήδη πραγματοποιηθέντα εργαστηριακά πειράματα. Χρησιμοποιήστε τα φίλτρα στα δεξιά για να βρείτε τα κατάλληλα διαδικτυακά εργαστήρια για την τάξη σας. Τα εργαστήρια μπορούν να συνδυαστούν με αποκλειστικές [εφαρμογές](#) για τη δημιουργία [χώρων μάθησης διερεύνησης](#) (ILS).

Αν ψάχνετε για διαδικτυακά εργαστήρια ειδικά κατάλληλα για τα προγράμματα σπουδών του Μπενίν, της Κένυας ή της Νιγηρίας, επισκεφθείτε τη σελίδα [Συλλογές](#) μας.

Πώς να δημοσιεύσετε το
εργαστήριό σας

Propose Lab

Είδος

Με τις περισσότερες προβολές σήμ

Είδος

Τομείς θεμάτων

Αστρονομία (23)
Βιολογία (60)
Χημεία (140)
Μηχανική (29)
Περιβαλλοντική Εκπαίδευση (41)
Γεωγραφία και Επιστήμη της Γης (33)
Μαθηματικά (81)
Φυσική (700)
Τεχνολογία (29)

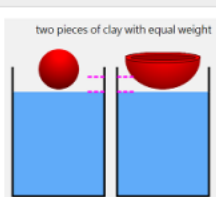
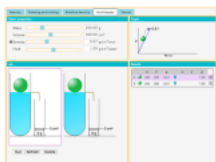
Μεγάλες Γνώσεις

Μετασχηματισμός Ενέργειας (321)
Θεμελιώδεις Δυνάμεις (509)
Το σύμπαν μας (31)
Δομή της ύλης (266)
Μικρόκοσμος (Quantum) (63)

Splash: Εικονικό εργαστήριο άνωσης

★★★★★ Βαθμολογία: 2 - 1 ψήφοι

Στο Splash οι μαθητές μπορούν να δημιουργήσουν αντικείμενα από ιδιότητες αντικειμένων, όπως μάζα, όγκο και πυκνότητα και να ρίξουν αυτά τα αντικείμενα σε ένα σωλήνα γεμάτο με νερό.

Πλευστότητα-Float or Sink(浮力應用-浮或沉)

★★★★★ Δεν έχουν υποβληθεί ακόμη ψήφοι.

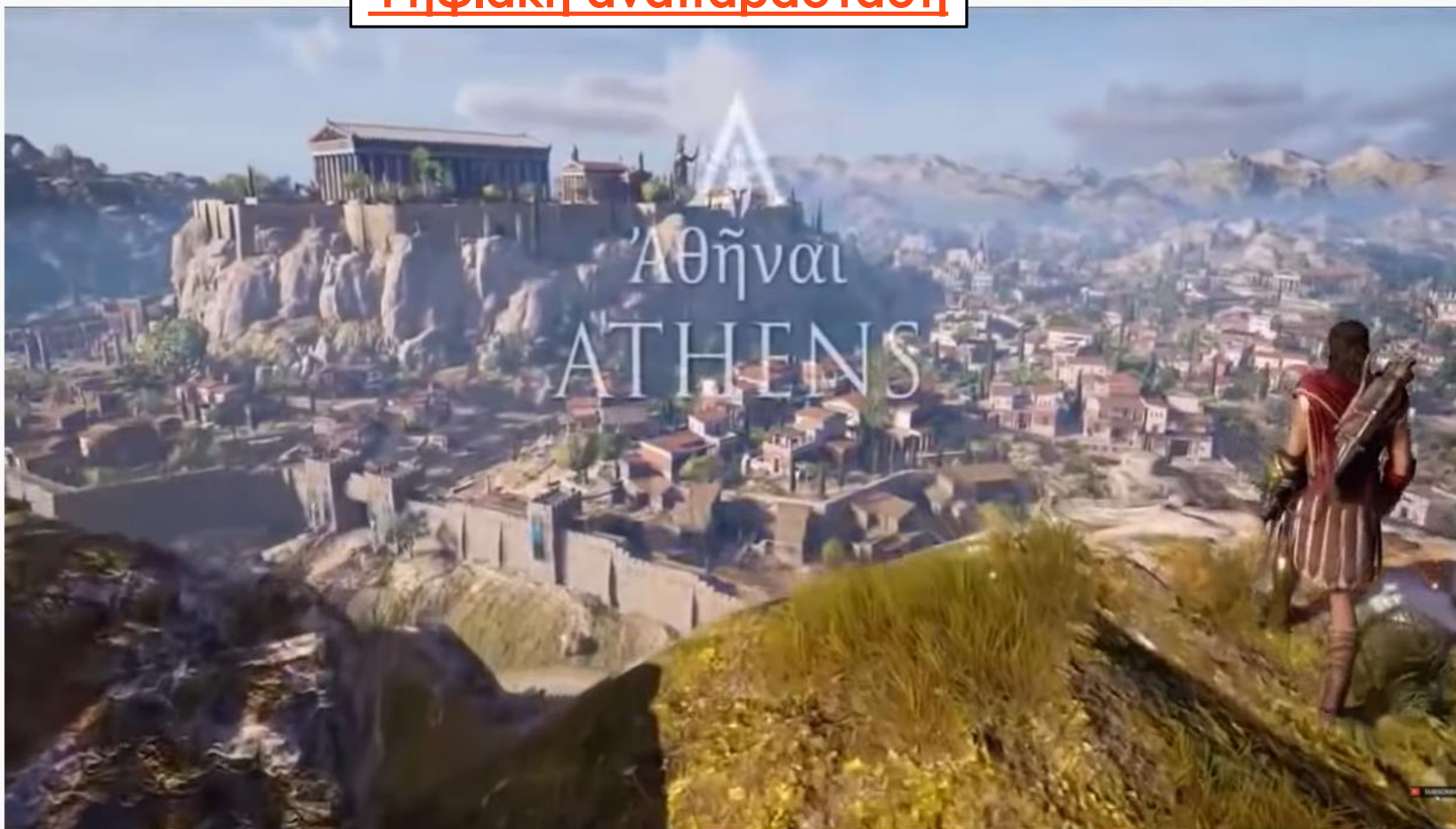
Αυτή η προσομοίωση μοντελοποιεί τη διαδικασία δύο βυθιζόμενων κομματιών πηλού με ίσες πυκνότητες και μάζες αλλά διαφορετικά σχήματα. Ακολουθεί μια ερώτηση: Όταν περιγράφονται τα μεγέθη πλοίων, χρησιμοποιείται συχνά ο όρος "εκτόπισμα (τονάζ)". Γιατί;

Εργαστήριο Ηλεκτρικών Κυκλωμάτων

★★★★★ Βαθμολογία: 4.4 - 11 ψήφοι

Ψηφιακή αναπαράσταση

Η Αρχαία Αθήνα σε 3D εντυπωσιακή αναπαράσταση!

131.435 προβολές • 21 Αυγ 2018

1,9 χιλ. 82 ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ

https://www.youtube.com/watch?v=C0_Cc_z7xk0

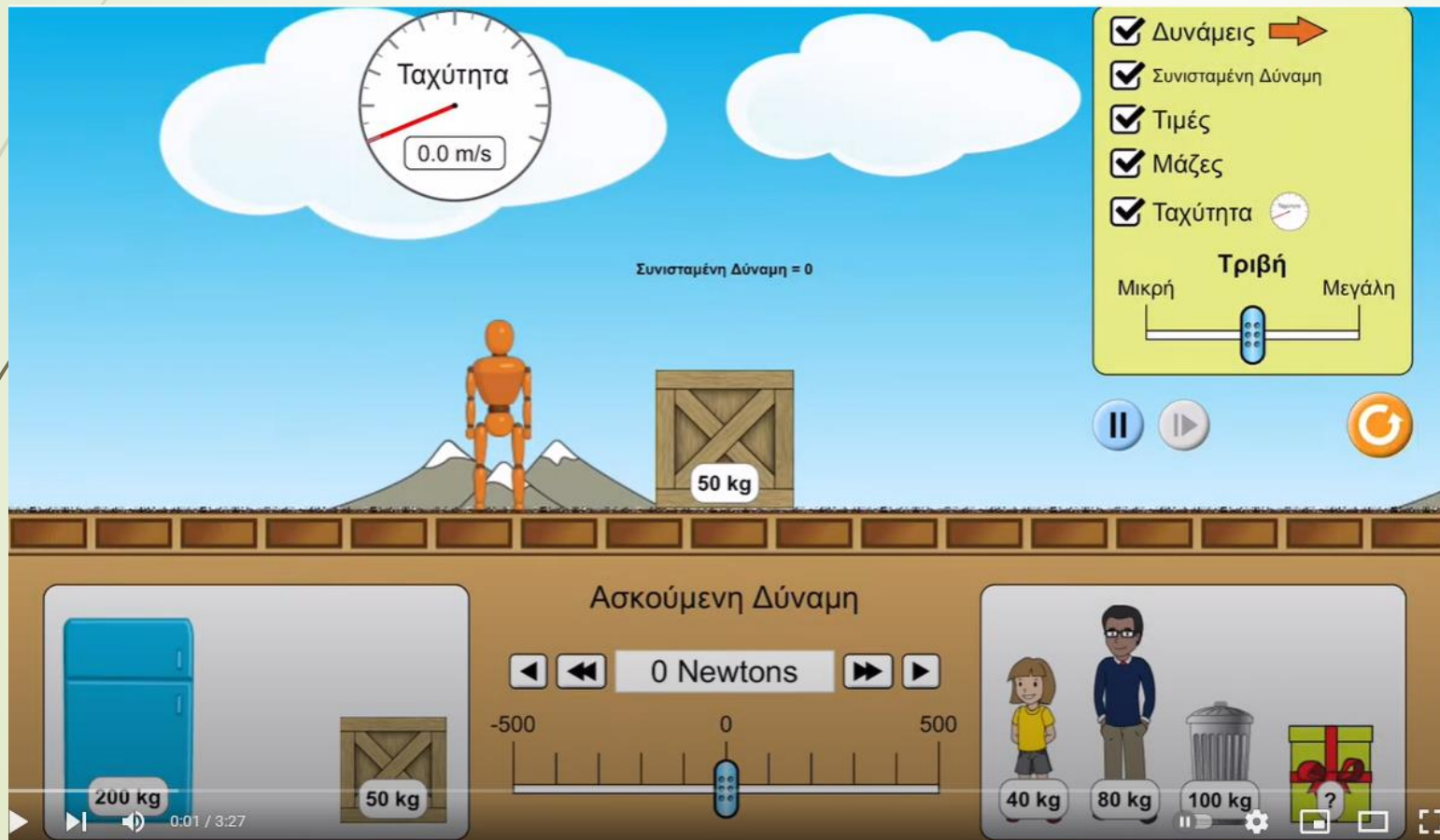
57395362 (1).pdf 57395362.pdf

Ψηφιακές 3D αναπαραστάσεις

- Πέρα από την οπτικοποίηση και την πρόκληση ενδιαφέροντος των μαθητών - **χρήσιμα εργαλεία για ανακαλυπτική μάθηση, με την προϋπόθεση ότι:**
- **Αποτελούν μέρος ενός σχεδίου μαθήματος** και βοηθούν στην κατάκτηση συγκεκριμένων στόχων που έχουν τεθεί
- **Συνοδεύονται από φύλλο εργασίας** με συγκεκριμένες ερωτήσεις-δραστηριότητες που **α)** ελέγχουν τον βαθμό κατανόησης της οπτικής πληροφορίας και την παρατηρητικότητα των μαθητών **β)** συσχετίζουν τις οπτικές πληροφορίες με την διδακτέα ύλη, εμβαθύνοντας και επεκτείνοντάς την **γ)** κινητοποιούν την κρίση και την δημιουργική φαντασία των μαθητών **δ)** ευνοούν την ομαδοσυνεργατική και ανακαλυπτική μάθηση
- **Διαφορετικά: ένα απλό εποπτικό υλικό** που καθιστά πιο ελκυστική την διάλεξη του διδάσκοντος (δασκαλοκεντρικό μοντέλο)

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΣΤΗΝ ΦΥΣΙΚΗ

- Χρήση εργαλείου rhet/προσομοίωσης για ΔΑΣΚΑΛΟΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟ

ΔΕΣ ΤΟ
VIDEO [ΕΔΩ](#)

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΣΤΗΝ ΦΥΣΙΚΗ

Δύναμη και κίνηση – Νόμοι του Νεύτωνα

Δραστηριότητες με τις προσομοιώσεις Phet Colorado

Φυσική Β' Γυμνασίου, 3.3 Φυσική Α' ΓΕΛ 1.2.2

Δραστηριότητα

Μπορεί να εφαρμοστεί στη δια ζώσης, και στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση (σύγχρονη και ασύγχρονη)

Απαιτούμενος χρόνος

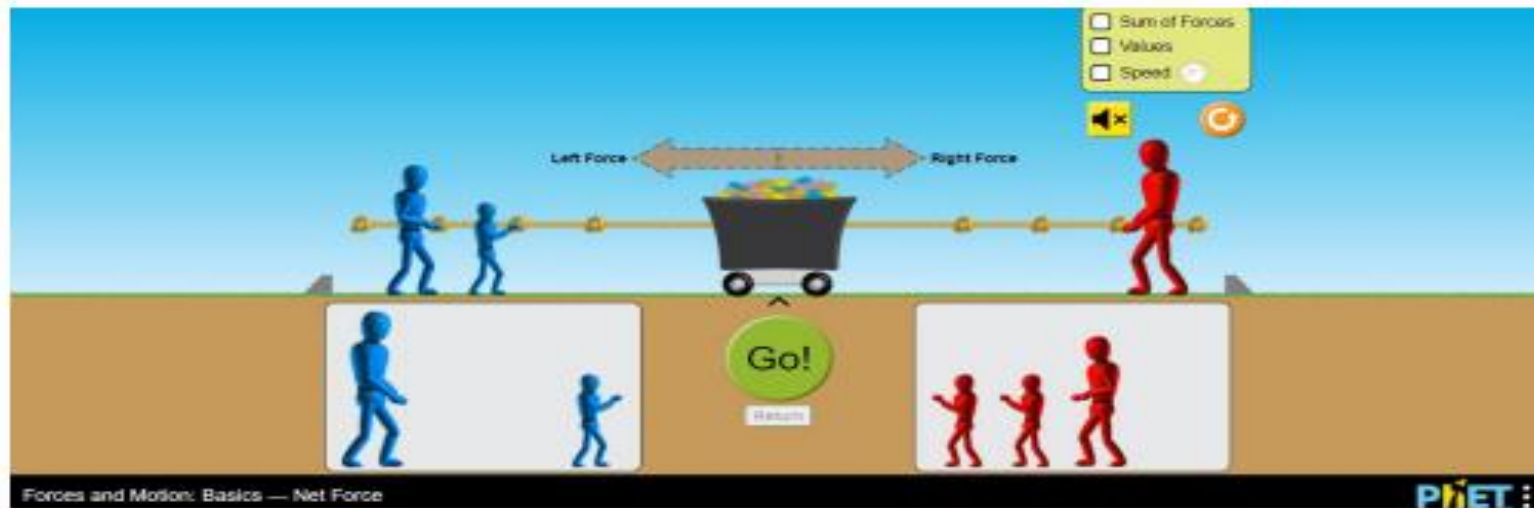
60 min

Διδακτικοί στόχοι:

Μετά τη δραστηριότητα οι μαθητές θα μπορούν:

- ✓ Να διατυπώνουν τον 1^ο Νόμο του Νεύτωνα
- ✓ Να χρησιμοποιούν το 2^ο Νόμο ποιοτικά και ποσοτικά στην αλγεβρική του μορφή.
- ✓ Να εφαρμόζουν το 2ο νόμο του Νεύτωνα με σταθερή συνισταμένη δύναμη και να προσδιορίζουν την επιτάχυνση που αποκτά το σώμα.
- ✓ Να εφαρμόζουν το 2ο νόμο του Νεύτωνα και να προσδιορίζουν τη συνισταμένη δύναμη από την επιτάχυνση που αποκτά το σώμα.

ΠΗΓΗ: 2^ο ΕΦΚΕ
ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Πρόκληση ενδιαφέροντος

Η κόκκινη ή η μπλε ομάδα θα νικήσει?

- Άνοιξε την προσομοίωση.
- Διερεύνησε το περιβάλλον της.
- Οργάνωσε 3 διαφορετικές ομάδες, έτσι ώστε να υπάρχει ισοπαλία στη διελκυστίδα.
- Τι πιστεύεις ότι συμβαίνει με τις δυνάμεις που ασκούνται στο βαγόνι; (Έχω ισορροπία δυνάμεων)
- Διατύπωσε την υπόθεσή σου.

Συνισταμένη δύναμη είναι η δύναμη που προκαλεί τα ίδια αποτελέσματα με το σύνολο των επιμέρους δυνάμεων.

Διερεύνηση

Πότε αλλάζει η κινητική κατάσταση ενός σώματος;

- Ξεκίνησε πάλι την προσομοίωση με μόνο έναν έφηβο από την κόκκινη ομάδα.
- Μετά από 2-3 δευτερόλεπτα σταμάτησε την προσομοίωση και βάλε 2 παιδιά στην μπλε ομάδα. Κάνε την πρόβλεψη σου πριν συνεχίσεις.
- Επανεκίνησε την προσομοίωση με δύο παιδιά και έναν έφηβο στην κόκκινη ομάδα και με ένα παιδί και έναν έφηβο στη μπλε ομάδα.
- Μετά από 2-3 δευτερόλεπτα σταμάτησε την προσομοίωση και κάνε την πρόβλεψη σου για το τι θα γίνει αν αφαιρέσεις ένα παιδί από την κόκκινη ομάδα. Μετά συνέχισε την προσομοίωση.
- Μπορείς να εξηγήσεις τα αποτελέσματα; Τι παραπάνω θα ήθελες να ξέρεις;

Ερμηνεία

Αδράνεια της ύλης

- Επανέλαβε την προηγούμενη δραστηριότητα, αλλά αυτή τη φορά επέλεξε να εμφανίζεται το ταχύμετρο. Τι παρατηρείς;
- Διατύπωσε τα συμπεράσματά σου χρησιμοποιώντας τους όρους της Φυσικής που έμαθες στο προηγούμενο κεφάλαιο (διάστημα, ταχύτητα).

Αδράνεια είναι η ιδιότητα της που έχουν τα σώματα να αντιστέκονται στη μεταβολή της κινητικής τους κατάστασης.

- Με βάση τον ορισμό της αδράνειας εξήγησε τα αποτελέσματα της δραστηριότητας.

Επεξεργασία

1^{ος} Νόμος του Νεύτωνα

- Ξαναπαίξε το παιχνίδι με τη διελκυστίδα όπως εσύ νομίζεις και διατύπωσε τους κανόνες για το πώς υπολογίζουμε τη συνισταμένη συγγραμμικών δυνάμεων στις παρακάτω περιπτώσεις:

A) Δύο δυνάμεις που έχουν την ίδια κατεύθυνση

B) Δύο δυνάμεις που έχουν αντίθετη κατεύθυνση

Γ) Περισσότερες από δύο δυνάμεις.

- Με βάση τις δραστηριότητες που εκτέλεσες συμπλήρωσε την παρακάτω πρόταση:

Αν η συνισταμένη των δυνάμεων που ασκούνται σε ένα σώμα είναι μηδέν, τότε το σώμα
ή ή

Η παραπάνω πρόταση είναι η διατύπωση του **1ου Νόμου του Νεύτωνα**.

Αξιολόγηση

Εφαρμογές του 1^{ου} Νόμου του Νεύτωνα?

- Τι κίνηση νομίζεις ότι κάνουν τα διαστημόπλοια ή τα ουράνια όταν δε δέχονται καμία επίδραση από πλανήτες;
- Γιατί οι επιβάτες του λεωφορείου κινούνται προς τα εμπρός όταν ο οδηγός πατήσει φρένο;
- Με βάση αυτά που έμαθες πως συνδέεις τη χρησιμότητα της ζώνης ασφαλείας στην οδήγηση με την αδράνεια;

Προσομοίωση στα θεωρητικά μαθήματα

- Οι εκπαιδευόμενοι **συμμετέχουν νοητά στην αναπαράσταση μιας κατάστασης** που ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα.
- Καλούνται να αντιληφθούν πώς θα σκέφτονταν και θα συμπεριφέρονταν **ορισμένα πρόσωπα μέσα σε συγκεκριμένες συνθήκες** και να αντιδράσουν όπως αυτά, σαν να αντιμετώπιζαν τις ίδιες καταστάσεις.
- **Μοιάζει με το παιχνίδι ρόλων**, με τη διαφορά ότι οι εκπαιδευόμενοι δεν καλούνται να δράσουν κατά θεατρικό τρόπο, αλλά να καταλάβουν πώς συμπεριφέρονται οι εμπλεκόμενοι σε αυτή τη κατάσταση

Η ΜΑΧΗ ΤΟΥ ΜΑΡΑΘΩΝΑ

[Δες online](#)

Διάταξη Αθηναίων και Πλαταιέων
Deployment of the Athenians and Plataeans

1:52 / 5:35

Παραδείγματα ερωτήσεων

- **Με βάση την ψηφιακή αναπαράσταση που παρακολουθήσατε:**
- Ποια ήταν η αρχική διάταξη του στρατού των Περσών και ποια του στρατού Αθηναίων-Πλαταιών; Ποιος στρατός υπερέτρουσε αριθμητικά;
- Γιατί πιστεύετε ότι οι Αθηναίοι ενίσχυσαν αριθμητικά τα άκρα; Ποιο ήταν το στρατιωτικό σχέδιο του Μιλτιάδη;
- Πώς κρίνετε τον Μιλτιάδη ως στρατηγό;
- Μπορείτε να σκεφτείτε έναν άλλο τρόπο διάταξης του στρατού και ένα διαφορετικό σχέδιο επίθεσης/άμυνας που θα οδηγούσε ξανά σε νίκη των ελληνικών δυνάμεων; Σχεδιάστε την εναλλακτική διάταξη του στρατού που προτείνετε και αναλύστε το στρατιωτικό σας σχέδιο. (α' ομάδα)
- Αν ανήκατε στο στρατόπεδο των Περσών και είχατε διαισθανθεί την στρατηγική που θα ακολουθούσε ο αντίπαλος, τι σχέδιο δράσης θα προτείνατε και πώς θα διατάσσατε τον στρατό σας, προκειμένου να οδηγηθείτε στην νίκη; Σχεδιάστε την εναλλακτική διάταξη του στρατού που προτείνετε και αναλύστε το στρατιωτικό σας σχέδιο. (β' ομάδα)

ΒΙΩΜΑΤΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ: ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΡΟΛΩΝ

- **Παιχνίδια ρόλων: μορφές βιωματικής μάθησης** (οι μαθητές καλούνται να υποδυθούν και να αυτοσχεδιάσουν ρόλους, με βάση τα στοιχεία που τους δίνονται. Προϋποθέτουν μελέτη του υλικού)
- **Σενάριο:** φανταστικό ή προσομοίωση μιας πραγματικής κατάστασης.
- **Οι μαθητές μπορούν** να πειραματιστούν, να μιμηθούν, να συσχετιστούν με ρόλους, να αντιληφθούν υποχρεώσεις και δικαιώματα, να συλλάβουν βασικές έννοιες και να εμβαθύνουν γνώσεις, να αποκτήσουν κοινωνικές δεξιότητες.
- Η τεχνική της δραματοποίησης → διευκολύνει την **καλλιέργεια της ενσυναίσθησης** (οι μαθητές αναλαμβάνουν να αναπαραστήσουν κάποιον ρόλο, να ερμηνεύσουν, άρα και να κατανοήσουν τις βαθύτερες διαστάσεις του.)

Παράδειγμα εφαρμογής: Λογοτεχνία- «Η φόνισσα» του Παπαδιαμάντη

Ερωτήσεις σχολικού βιβλίου:

1) Η Φραγκογιαννού φτάνει στην εγκληματική ιδέα της βρεφοκτονίας (στο κεφ. Ε') ύστερα από εμπειρίες και εσωτερικές διεργασίες που δίνονται στα τέσσερα πρώτα κεφάλαια του έργου. Με βάση τα αποσπάσματα και τις περιληπτικές πληροφορίες να διερευνήσετε **τα αίτια που συντείνουν στη διαμόρφωση της παράλογης ιδέας της** και να τα εκθέσετε σε συνεχή λόγο. Τα αίτια αυτά θα τα αναζητήσετε κυρίως: **α) Στις ατομικές της εμπειρίες β) Στο κοινωνικό περιβάλλον της** (οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες, κυρίαρχες αντιλήψεις) **γ) Στο χαρακτήρα της δ) Στην κατάσταση που ζει τώρα δίπλα στο άρρωστο βρέφος και στη λεχώνα κόρη της.**

2) Η ιδέα που διακατέχει τη Φραγκογιαννού και **οι πράξεις της έρχονται σε αντίθεση με τις θρησκευτικές και ηθικές αντιλήψεις**, είναι αποτρόπαια εγκλήματα. **Πώς η Φραγκογιαννού γεφυρώνει μέσα της αυτό το χάσμα;** Να αναπτύξετε τις απόψεις σας με συγκεκριμένες αναφορές στο κείμενο.

Παράδειγμα εφαρμογής: Λογοτεχνία- «Η φόνισσα» του Παπαδιαμάντη

Παραδοσιακή διδασκαλία: οι ερωτήσεις ανατίθενται ως γραπτή εργασία στο σπίτι.

Μειονεκτήματα:

- Δεν θα κάνουν την εργασία όλοι οι μαθητές.
- Υπάρχει περίπτωση αντιγραφής / βοήθειας από άλλη πηγή.
- Όσοι μαθητές δεν έχουν ευχέρεια στην γραπτό λόγο είτε δεν κάνουν την άσκηση είτε δεν θέλουν να διαβάσουν στην τάξη την απάντηση, αισθάνονται ότι μειονεκτούν.
- Η λογοτεχνία από μορφή τέχνης μετατρέπεται σε μια ακόμη σχολική αγγαρεία.

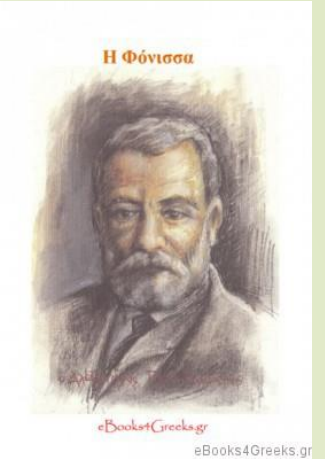
Παράδειγμα εφαρμογής: Λογοτεχνία- «Η φόνισσα» του Παπαδιαμάντη

➤ Εναλλακτική διδασκαλία:

- Ομαδοσυνεργατική και Βιωματική μάθηση / παιχνίδι ρόλων
- Ας υποθέσουμε ότι η Φραγκογιαννού δεν πνίγεται, αλλά συλλαμβάνεται από την αστυνομία και οδηγείται στο δικαστήριο για τις πράξεις της. Ας στήσουμε την δίκη μέσα στην τάξη, αφού οι μαθητές προετοιμαστούν για τις αγορεύσεις τους με την ομαδοσυνεργατική μέθοδο.

Παράδειγμα εφαρμογής: Λογοτεχνία- «Η φόνισσα» του Παπαδιαμάντη

- **Χωρισμός μαθητών σε ομάδες:** οι κατήγοροι, οι συνήγοροι υπεράσπισης, η κατηγορούμενη, οι μάρτυρες κατηγορίας, οι μάρτυρες υπεράσπισης, ο πρόεδρος του δικαστηρίου, ο εισαγγελέας.
- Ένορκοι: όλοι οι μαθητές συναποφασίζουν (εκτός από όσους είχαν ρόλους)
- ✓ **Αξιοποιούνται πολλές ικανότητες των μαθητών** (γλωσσική έκφραση σε επίπεδο γραπτού και προφορικού λόγου, επιχειρηματολογία, πρόβλεψη αντεπιχειρημάτων και ανατροπή τους, δημιουργική φαντασία, καταϊγισμός ιδεών, υποκριτική ικανότητα)
- ✓ **Κειμενοκεντρική προσέγγιση** (άντληση ιδεών από το ίδιο το κείμενο, βαθύτερη κατανόηση κοινωνικών συνθηκών εποχής, κινήτρων των ηρώων και ψυχογράφησή τους)
- ✓ **Ικανοποίηση γνωστικών στόχων**
- ✓ **Καλλιέργεια ενσυναίσθησης**
- ✓ **Ενδυνάμωση συνεργατικότητας**
- ✓ **Παιγνιώδης τρόπος μάθησης, ευχάριστος και αποτελεσματικός.**

Παιχνίδι ρόλων στην θέση της παραδοσιακής εξέτασης του μαθήματος

- **Ιστορία Α' λυκείου-** ενότητα «Η συγκρότηση της ρωμαϊκής πολιτείας»
- **Παραδοσιακή εξέταση:** *«Τι γνωρίζετε για την πολιτική οργάνωση την περίοδο της res publica;»*
- **Μειονεκτήματα:**
 - Έλεγχος μόνο πληροφοριών προ αποστήθιση.
 - Συμμετοχή μόνο από διαβασμένους μαθητές.
 - Ανία, αδιαφορία ή και άγχος για τους «αδιάβαστους»

Παιχνίδι ρόλων στα μαθηματικά

Παράδειγμα : Ένας από εσάς θα παίζει το ρόλο του μάστορα-πλακατζή που θα περάσει καινούρια πλακάκια στο πάτωμα της αίθουσας διδασκαλίας σας. Οι υπόλοιποι θα χωριστείτε σε ομάδες. Η μία ομάδα οι « **ΜΕΤΡΗΤΕΣ** » θα μετρήσει και θα καταγράψει τις διαστάσεις του πατώματος της αίθουσας.

.....

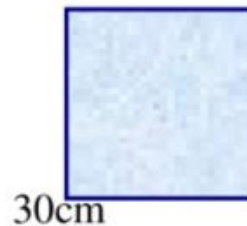
Η δεύτερη ομάδα οι « **ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ** » θα υπολογίσουν την αμοιβή του μάστορα αφού μάθουν από αυτόν πόσο είναι το κόστος ανά τετραγωνικό μέτρο της τοποθέτησης.

.....

Η τρίτη ομάδα οι « **ΠΑΡΑΓΓΕΛΕΙΣ** » θα πρέπει να παραγγείλουν την αγορά των πλακακιών που θα χρειαστεί για την επικάλυψη του πατώματος. Για τον λόγο αυτό πρέπει να υπολογίσουν ποια από τα δύο είδη είναι πιο συμφέρον να προμηθευτούν.

3,14 € ανά τεμάχιο

3,21 € ανά τεμάχιο

Από το ιστολόγιο του
μαθηματικού
Μόσχου Αλέξανδρου
Mosxoseclass

Παιχνίδι ρόλων στα Θρησκευτικά

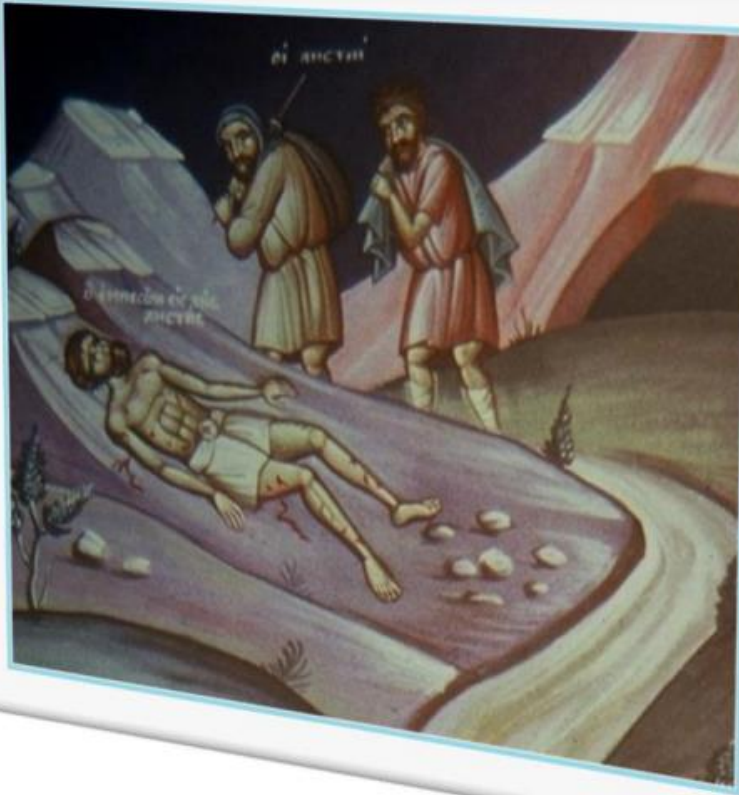
- Μελέτη της **παραβολής του Καλού Σαμαρείτη**
- Συνεργατική, ομαδοκεντρική και διερευνητική μέθοδος, με έμφαση στη συναισθηματική νοημοσύνη και στη βιωματική πρόσληψη της γνώσης - αξιοποίηση μεθόδου του **artful thinking**
- **ΣΤΟΧΟΙ:** μελέτη και αξιολόγηση της διαφορετικότητας, προσωπική τοποθέτηση ως προς τον διαφορετικό, με βάση το πρότυπο του Καλού Σαμαρείτη – Χριστού
- αναγνώριση της διαχρονικότητας του λόγου της Εκκλησίας, αλλά και ανάληψη μιας προσωπικής ευθύνης
- καλλιέργεια συνεργατικότητας- ενσυναίσθησης- οπτικού κριτικού γραμματισμού

- Αφήστε το βλέμμα σας να πλανηθεί στην εικόνα
- Τι βλέπετε;
- Τι σας κινεί το ενδιαφέρον;
- Τι είναι, με τι μοιάζουν και τι κάνουν τα πρόσωπα της ιστορίας;

- Στη δεύτερη εικόνα που βλέπουμε ποιος παίρνει τη θέση του Καλού Σαμαρείτη ;
- Ποιο κατά τη γνώμη σας είναι το μήνυμα που μας στέλνει;

Καθώς φεύγουν οι ληστές και κοιτάζουν
για τελευταία φορά αυτόν που πλήγωσαν
και λήστεψαν,
τι νομίζετε πως θα συζητούσαν μεταξύ
τους
και τι θα ένιωθαν;

Οι δύο άνθρωποι του Θεού,
ο Ιερέας και ο Λευίτης,
καθώς προσπερνούσαν τον πληγωμένο,
τι λέτε να σκέφτονταν ,

Διαθεματικότητα- Λογοτεχνικά κείμενα

- **Πώς έγινε ένας κακός άνθρωπος**, Ελένη Βακαλό
- **Αν ο Χριστός χτυπήσει την πόρτα σας**, Ραούλ Φολλερώ

Αικατερίνη Λαλαγιάννη
Από τα πρακτικά του 2^{ου}
Πανελλήνιου Συνεδρίου Θεολόγων

Παράδειγμα εφαρμογής: Ιστορία Α' λυκείου- Παιχνίδι ρόλων: “Ποιον γαμπρό να διαλέξω;”

- «Προξενιό» στην αρχαία Ρώμη.
- Δίνουμε στους μαθητές χρόνο να διαβάσουν τις ιστορικές πληροφορίες της σελίδας.
- **Ρόλοι:** Ιουλία, πατέρας Ιουλίας, προξενητής, υποψήφιοι γαμπροί- (αυτοσχεδισμός).

«Υποθέστε ότι ζείτε στην αρχαία Ρώμη, ανήκετε στην τάξη των πατρικίων και έχετε μια πανέμορφη κόρη, την Ιουλία, που την διεκδικούν πολλοί υποψήφιοι γαμπροί. Δέχεστε προξενιά από έναν δήμαρχο, έναν ύπατο, έναν δικτάτορα κι έναν τιμητή. Ποιον θα θεωρούσατε ιδανικό γαμπρό για την κόρη σας; Εκείνη ποιον θα διάλεγε; Αναπαραστήστε στην τάξη την σκηνή του προξενιού.

(Τεκμηριώστε την επιλογή σας με κοινωνικά και ιστορικά στοιχεία του μαθήματος).»

Παράδειγμα εφαρμογής: Ιστορία- Παιχνίδι ρόλων: “Ποιον γαμπρό να διαλέξω;”

ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ:

- **Το παιχνίδι ως κίνητρο μάθησης:** Κινητοποιούνται ακόμη και οι αδιάβαστοι μαθητές να συμμετάσχουν διαβάζοντας τις ιστορικές πληροφορίες του βιβλίου.
- Αξιοποίηση των ιστορικών πληροφοριών για τεκμηρίωση μιας κρίσης, **καλλιέργεια κριτικής σκέψης.**
- Ακόμα και οι «βουβοί» ρόλοι (π.χ. γαμπροί) δίνουν την **ευκαιρία συμμετοχής σε μαθητές αδύναμους**, που σε μια συμβατική εξέταση συνήθως περιθωριοποιούνται.
- Δημιουργία ενός **ευχάριστου και δημιουργικού περιβάλλοντος μάθησης.**

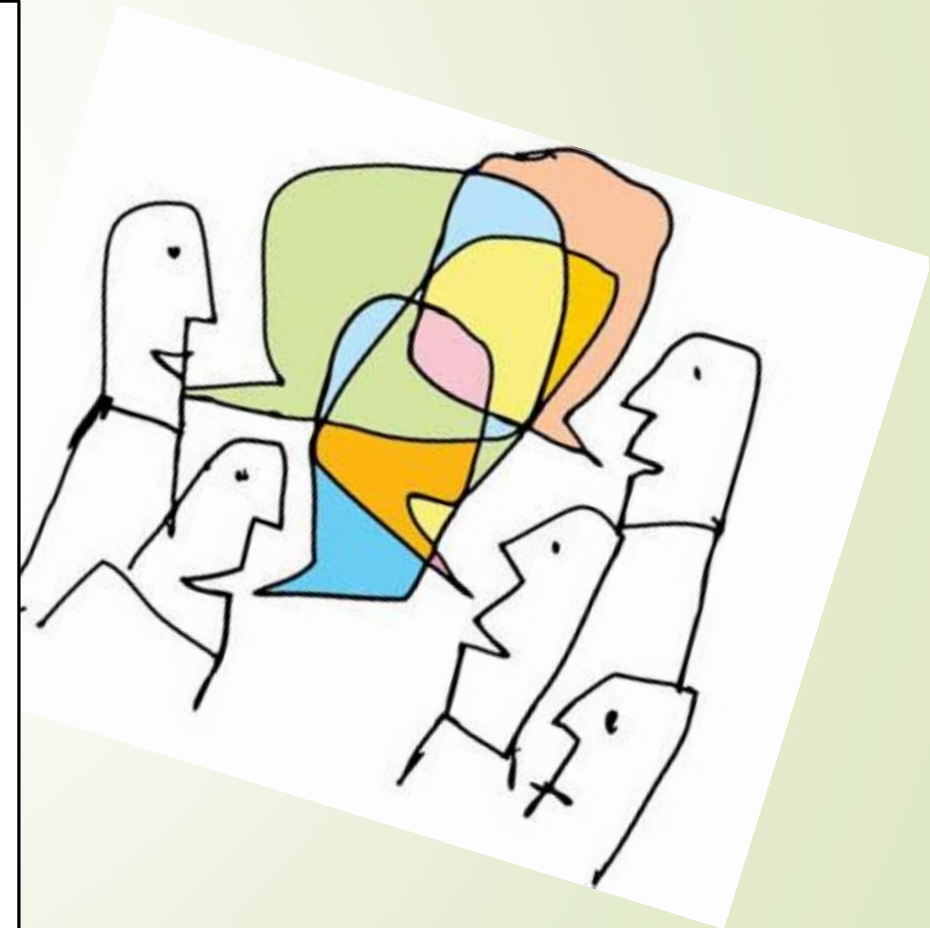
Παράδειγμα εφαρμογής: Αρχαία- Παιχνίδι ρόλων: “To mega channel του 404π.Χ.”

- **Ξενοφών Ελληνικά** (Βιβλ. 2, κεφ. 2, παρ.1-4) «Η Πάραλος αναγγέλλει την συμφορά»
- **«Αν υπήρχε τηλεόραση το 404π.Χ. πώς φαντάζεστε ότι θα κάλυπταν οι εκφωνητές ειδήσεων τα γεγονότα της εποχής;»**
- **Ρόλοι:**
- Δύο εκφωνητές ειδήσεων
- Ένας πολιτικός σχολιαστής (θα εστιάσει στις κινήσεις του Λυσάνδρου και στην σκοπιμότητα που κρύβουν)
- Ένας πολεμικός ανταποκριτής από την Αθήνα, που θα μεταδώσει τα γεγονότα και το κλίμα που επικρατεί
- Αθηναίοι κάτοικοι/περαστικοί που τους παίρνει συνέντευξη ο ρεπόρτερ

Το παιχνίδι ρόλων ως τεχνική για την επίλυση ενός προβλήματος.

- ✓ Οι μαθητές υποδύονται ρόλους κοινωνικών ομάδων με αντικρουόμενα συμφέροντα μέσα από την δραματοποίηση μιας κατάστασης της πραγματικής ζωής.
- ✓ Αντιλαμβάνονται την πολυπλοκότητα των προβλημάτων
- ✓ Διαπιστώνουν ότι η συναίνεση για την εξεύρεση μιας λύσης που να ικανοποιεί όλες τις πλευρές δεν είναι πάντα εύκολη υπόθεση
- ✓ Μαθαίνουν να επιχειρηματολογούν και να διεξάγουν δημοκρατικό και γόνιμο διάλογο, λαμβάνοντας υπόψη την διαφορετική άποψη.

Παράδειγμα εφαρμογής: Νεοελληνική γλώσσα

- Νεοελληνική Γλώσσα Γ' λυκείου- Ανθρώπινα δικαιώματα / Ευθανασία
- **Είστε καλεσμένοι σε ένα τηλεοπτικό πάνελ ομιλητών με θέμα την νομιμοποίηση ή όχι της ευθανασίας στην χώρα μας, με αφορμή την σχετική πρόταση που κατέθεσε ένας βουλευτής.**
- **Ρόλοι:** δημοσιογράφος- συντονιστής συζήτησης / υπέρμαχοι της νομιμοποίησης της ευθανασίας / πολέμιοι της νομιμοποίησης της ευθανασίας/ δύο γιατροί με αντίθετη άποψη / μητέρα μιας κοπέλας που βγήκε από κώμα μετά από έναν χρόνο νοσηλείας/ σύζυγος ενός ασθενή με επώδυνη και εκφυλιστική νόσο.

Διδακτική πρόταση: Ιστορία Α' λυκείου, Β' αποικισμός/ Ομαδοσυνεργατική με χρήση ΤΠΕ και προσομοίωσης

- Ο καθηγητής έχει ετοιμάσει μικρές καρτέλες με τις ακόλουθες φράσεις
α. «Γιατί φεύγεις; Πού πας;» / β. «Εγώ θα σας οδηγήσω, ακολουθήστε με!» /
γ. «Να τα κάνουμε όλα σωστά και με την σειρά τους» / δ. «Γρήγορα, ο
παππούς καταλαβαίνει!». Ζητά από τους μαθητές να διαλέξουν μια καρτέλα-
(χωρίς περαιτέρω εξηγήσεις) και με βάση την καρτέλα που επέλεξαν
μπαίνουν στις ακόλουθες ομάδες:
- **Ομάδα Α:** Τα αίτια του αποικισμού- α' φράση
- **Ομάδα Β:** Κριτήρια επιλογής τόπου αποικίας- β' φράση
- **Ομάδα Γ:** Διαδικασία ίδρυσης μιας αποικίας- γ' φράση
- **Ομάδα Δ:** Συνέπειες αποικισμού- δ' φράση

Διδακτική πρόταση: Ιστορία Α' λυκείου, Β' αποικισμός/ Ομαδοσυνεργατική με χρήση ΤΠΕ και προσομοίωσης

➤ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ- ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ:

- Κάθε ομάδα έχει έναν υπολογιστή/ tablet στον οποίο ο καθηγητής έχει ανεβάσει από πριν ένα ppt για κάθε ομάδα, με εικόνες και ενεργούς συνδέσμους σε ιστορικές πηγές.
- **Εναλλακτικά:** η ομαδοσυνεργατική μπορεί να γίνει και χωρίς υπολογιστή και ppt, αρκεί ο καθηγητής να έχει από τα πριν τυπώσει τους χάρτες, τις εικόνες, τις πηγές και το βασικό ερώτημα με το οποίο θα ασχοληθεί κάθε ομάδα. Επίσης, να τυπωθεί και το κοινό φύλλο εργασίας.
- Η αφόρμηση προϋποθέτει προβολή ενός ολιγόλεπτου Video από το Youtube.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

- **Να διαπιστώσουν** οι μαθητές ότι οι συνέπειες ιστορικών γεγονότων- ακόμα και των αρχαίων χρόνων- είναι εμφανείς ακόμα και στις μέρες μας(ελληνόφωνες κοινότητες Γκρεκάνων) / να συνειδητοποιήσουν ότι κάτω από παρόμοιες συνθήκες οι άνθρωποι λειτουργούν με ανάλογο τρόπο μέσα στην πορεία της ιστορίας (λόγοι μετανάστευσης)
- **Να είναι σε θέση** να κατανοούν, να επεξεργάζονται, να συσχετίζουν και να ερμηνεύουν γραπτές, παραστατικές και απτικές ιστορικές πηγές και να προβαίνουν σε υποθέσεις /συμπεράσματα με βάση τις πληροφορίες που αυτές δίνουν για μια ιστορική περίοδο.
- **Να γνωρίσουν** τις περιοχές εξάπλωσης των Ελλήνων κατά τη διάρκεια του Β' αποικισμού, τα αίτια και τις συνέπειες του Β' αποικισμού, τα κριτήρια επιλογής του τόπου της νέας αποικίας, τη διαδικασία ίδρυσης μιας αποικίας, τις σχέσεις μητρόπολης-αποικίας, να γνωρίσουν τη σημασία των όρων «αποικία», «Μητρόπολη», «οικιστής»
- **Να καλλιεργήσουν** πνεύμα συνεργασίας στα πλαίσια ομαδικών εργασιών / να ενισχυθούν τα κίνητρα μάθησης μέσα από την αυτενέργεια της ανακαλυπτικής –διερευνητικής μάθησης/ να προσεγγίσουν τη γνώση με βιωματικό τρόπο μέσα από την καλλιέργεια της ενσυναίσθησης και το παιχνίδι ρόλων

ΑΦΟΡΜΗΣΗ

- ❖ Οι μαθητές παρακολουθούν ένα ολιγόλεπτο video που αναφέρεται στα γκρεκάνικα ή γκρίκο, που μιλιούνται μέχρι και σήμερα από τις ελληνόφωνες κοινότητες των Γκρεκάνων στη νότια Ιταλία.
- ❖ Ο καθηγητής δίνει μετά ορισμένες βασικές πληροφορίες για την καταγωγή της γλώσσας τους (τα δωρικά που μιλιούνταν στις ελληνικές αποικίες της Μεγάλης Ελλάδας) και θέτει ορισμένα ερωτήματα (προς διερεύνηση):
- ❖ Πώς βρέθηκαν Έλληνες εκεί, τότε εγκαταστάθηκαν και για ποιους λόγους εγκατέλειψαν την πατρίδα τους;
- ❖ Προβάλλεται ο χάρτης με τις περιοχές που δημιούργησαν οι Έλληνες αποικίες κατά τον Β' αποικισμό.
- ❖ Οι μαθητές ανοίγουν το point που αντιστοιχεί στην ομάδα τους και αρχίζουν την διερεύνηση πηγών, προκειμένου να απαντήσουν στο ερώτημα που τους αναλογεί.

ΟΜΑΔΑ Α' – ΤΑ ΑΙΤΙΑ Β' ΑΠΟΙΚΙΣΜΟΥ

Παρατηρήστε τον χάρτη στην επόμενη διαφάνεια και μελετήστε τις πηγές στους παρακάτω συνδέσμους, προκειμένου να κάνετε την άσκηση που ακολουθεί.

Ο αποικισμός της Λιβύης

Ο Τάρας

Τα αίτια του αποικισμού

Εργάζεστε στο πλήρωμα ενός εμπορικού πλοίου τον 8^ο αι. και ταξιδεύετε συχνά σε όλη τη λεκάνη της Μεσογείου και στον Εύξεινο πόντο. Παρατηρήσατε ότι τις τελευταίες δεκαετίες όλο και περισσότεροι Έλληνες εγκαταλείπουν τη χώρα τους και ιδρύουν αποικίες. Συζητάτε με έναν λοστρόμο σχετικά με το θέμα (γράψτε έναν φανταστικό διάλογο μαζί του): πείτε του σε ποιες περιοχές ιδρύουν οι Έλληνες αποικίες και για ποιους, κατά τη γνώμη σας, λόγους εγκαταλείπουν την πατρίδα τους.

ΟΜΑΔΑ Β' – ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΤΟΠΟΥ

Παρατηρήστε τους χάρτες στις 3 διαφάνειες που ακολουθούν (περιοχές β' αποικισμού –χάρτης φυσικού πλούτου περιοχών- πίνακας εισαγόμενων προϊόντων από τις αποικίες) και μελετήστε τις πηγές στους παρακάτω συνδέσμους, προκειμένου να κάνετε την άσκηση που ακολουθεί

Ο αποικισμός της Κάτω Ιταλίας
Κυρήνη, αποικία στη Β. Αφρική

Ζείτε στην Αθήνα τον 8^ο αι. και οριστήκατε οικιστής της νέας αποικίας που θέλει να ιδρύσει η πόλη σας. Η Αθήνα παράγει λάδι, κρασί, λίγα σιτηρά, μέλι και σύκα. Στη συνέλευση στην αγορά θα προτείνετε στους συμπολίτες σας 1-2 περιοχές που θεωρείτε κατάλληλες για δημιουργία αποικίας. Στις προτάσεις σας να λάβετε υπόψη τα κριτήρια με τα οποία γινόταν η επιλογή του κατάλληλου τόπου για δημιουργία αποικίας, καθώς και τη δυνατότητα θαλάσσιας επικοινωνίας με την Μητρόπολη.

Ελληνικές αποικίες που ιδρύθηκαν κατά τον δεύτερο αποικισμό

Χάρτης φυσικού πλούτου στις αποικίες την αρχαϊκή εποχή-
Χημικά σύμβολα: **Au**: χρυσός / **Fe**: σίδηρος / **Ag**: άργυρος / **Cu**: χαλκός

ΕΙΣΑΓΟΜΕΝΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΑΠ'Ο ΤΙΣ ΑΠΟΙΚΙΕΣ

ΜΕΤΑΛΛΑ	ΞΥΛΕΙΑ	ΔΕΡΜΑΤ Α	ΚΕΡΙ	ΥΦΑΣΜΑΤ Α	ΣΙΤΗΡΑ
-Κύπρος (χαλκός) - Παράλια Πόντου (σίδηρος) - Θάσος (χρυσός) - Ισπανία (άργυρος, χαλκός, κασσίτερος) - Συρία (διάφορα μέταλλα) - Κιλικία (διάφορα μέταλλα) - Παλαιστίνη (διάφορα μέταλλα) - Μεσοποταμία (διάφορα μέταλλα) - Μαύρη θάλασσα (διάφορα μέταλλα)	- Νότια Μαύρη θάλασσα - Θράκη	Θράκη	Θράκη	-Αίγυπτος -Διάφορα βασίλεια της Ασίας	- Αίγυπτος - Μαύρη θάλασσα

ΟΜΑΔΑ Γ' – ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΙΔΡΥΣΗΣ ΜΙΑΣ ΑΠΟΙΚΙΑΣ

Μελετήστε τις πηγές στους παρακάτω συνδέσμους,
προκειμένου να κάνετε την άσκηση που ακολουθεί

Η ίδρυση μιας αποικίας
Η διαδικασία ίδρυσης μιας αποικίας

Ζείτε στην Αθήνα τον 8^ο αι και η πόλη σας ετοιμάζει αποστολή για δημιουργία αποικίας. Έχει ήδη οριστεί ο οικιστής που θα αναλάβει να προτείνει περιοχές που προσφέρονται για δημιουργία αποικίας. Εσείς έχετε αναλάβει την οργάνωση της διαδικασίας: Γράψτε τα στάδια της διαδικασίας ίδρυσης μιας αποικίας ξεκινώντας από την αρχή και φτάνοντας μέχρι και το πρώτο διάστημα εγκατάστασης στη νέα αποικία.

ΟΜΑΔΑ Δ' – ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ Β' ΑΠΟΙΚΙΣΜΟΥ

Μελετήστε τις εικόνες και τα κείμενα στις διαφάνειες που ακολουθούν και την πηγή στον παρακάτω σύνδεσμο προκειμένου να κάνετε την άσκηση που ακολουθεί

Η εξέλιξη της ναυπηγικής

Ζείτε στην Κόρινθο του 7^{ου} π.Χ αιώνα και είναι εμφανή ήδη τα αποτελέσματα που επέφερε ο β' αποικισμός στη ζωή σας. Αυτός που δεν τα γνωρίζει είναι ο παππούς σας, που πάσχει από άνοια. Σε κάποια όμως αναλαμπή του ζητά να μάθει τι απέγιναν εκείνες οι αποικίες που ιδρύθηκαν και κατά πόσο διευκόλυναν τη ζωή της Μητρόπολης. Προσπαθήστε να του περιγράψετε τις συνέπειες που είχε ο αποικισμός στην οικονομία, στη ναυπηγική, στην κοινωνία, στον πολιτισμό -γρήγορα και πριν βυθιστεί πάλι ο παππούς στην άνοια!

Χάρτης με τα αρχαία ελληνικά νομισματοκοπεία στην περιοχή της Μεσογείου. Πηγή: Οικονομίδου Μ., Ελληνική Τέχνη: Αρχαία νομίσματα, Εκδοτική Αθηνών, Αθήνα 1996, σελ. 264-265. Εκτέλεση: Τόνια Κοτσώνη. Επεξεργασία: Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού.

Οι ελληνικές αποικίες της Σικελίας και Ν. Ιταλίας δημιούργησαν δικούς τους τύπους νομισμάτων. Εδώ εικονίζονται έξι νομίσματα ελληνικών αποικιών. Δραχμή Νάξου, τετράδραχμο Συρακουσών, τετράδραχμο Γέλας [Λονδίνο, Βρετανικό Μουσείο], στατήρ Μεταποντίου, δίδραχμο Κρότωνος [Αθήνα, Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο, Νομισματική Συλλογή] και στατήρ Τάραντος [Λονδίνο, Βρετανικό Μουσείο]

ΕΙΣΑΓΟΜΕΝΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΑΠΟΙΚΙΕΣ

ΜΕΤΑΛΛΑ	ΞΥΛΕΙΑ	ΔΕΡΜΑΤ Α	ΚΕΡΙ	ΥΦΑΣΜΑΤ Α	ΣΙΤΗΡΑ
-Κύπρος (χαλκός) - Παράλια Πόντου (σίδηρος) - Θάσος (χρυσός) - Ισπανία (άργυρος, χαλκός, κασσίτερος) - Συρία (διάφορα μέταλλα) - Κιλικία (διάφορα μέταλλα) - Παλαιστίνη (διάφορα μέταλλα) - Μεσοποταμία (διάφορα μέταλλα) - Μαύρη θάλασσα (διάφορα μέταλλα)	- Νότια Μαύρη θάλασσα - Θράκη	Θράκη	Θράκη	-Αίγυπτος -Διάφορα βασίλεια της Ασίας	- Αίγυπτος - Μαύρη θάλασσα

Η κύρια εργατική δύναμη στις βιοτεχνίες ήταν οι δούλοι.

Ποια επαγγέλματα πιστεύετε ότι έχουν σίγουρη οικονομική εξασφάλιση αυτή την περίοδο;

-
-
- Οι ομάδες παρουσιάζουν στην τάξη τα αποτελέσματα της έρευνάς τους με τη μορφή **4 μονολόγων**:
 - Του ναυτικού
 - Του οικιστή
 - Του συντονιστή της διαδικασίας
 - Του εγγονού ενός παππού με άνοια
 - Όλες οι ομάδες στη διάρκεια της παρουσίασης συμπληρώνουν το **κοινό φύλλο εργασίας** που ακολουθεί, με στοιχεία που παρουσιάζουν οι άλλες ομάδες.
 - **ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 2-3 ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΩΡΕΣ**

ΚΟΙΝΟ ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΣΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ Β' ΑΠΟΙΚΙΣΜΟΥ	
ΑΙΤΙΑ ΤΟΥ ΑΠΟΙΚΙΣΜΟΥ	
ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΤΟΠΟΥ ΓΙΑ ΙΔΡΥΣΗ ΑΠΟΙΚΙΑΣ	
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΙΔΡΥΣΗΣ ΜΙΑΣ ΑΠΟΙΚΙΑΣ / ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗΣ-ΑΠΟΙΚΙΑΣ	
ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΟΥ Β' ΑΠΟΙΚΙΣΜΟΥ	

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- **Τίτλος**- γνωστικό αντικείμενο
- Σύντομη **περιγραφή**
- **Τάξη** στην οποία απευθύνεται- Σύνδεση με ενότητα/υποενότητα **διδακτέας ύλης**
- **Καθορισμός στόχων** (διδασκτικών και παιδαγωγικών)
- Πρόβλεψη **χρονικής διάρκειας**
- Χρήση εποπτικού υλικού /**χρήση μαθησιακών πόρων**/ ΤΠΕ
- **Διδακτική μεθοδολογία** (όλα τα βήματα διεξαγωγής του μαθήματος)
- **Φύλλα εργασίας**
- **Αξιολόγηση** (ασκήσεις, εργασία στο σπίτι, δημιουργική/συνθετική εργασία κ.α.)

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

- **Αλλάζει δραστικά ο ρόλος του δασκάλου:** από μεταδότης της γνώσης γίνεται ο καθοδηγητής, ο εμπνευστής και ο συντονιστής της τάξης στην ανακαλυπτική- διερευνητική μάθηση- **πρωταγωνιστές οι μαθητές.**
- Ο δάσκαλος χρειάζεται να ενεργοποιήσει την **δημιουργική του φαντασία** προκειμένου να οργανώσει ένα μάθημα ελκυστικό, παιγνιώδες, δημιουργικό και ευχάριστο.
- Ο ρόλος του μέσα στην τάξη περιορισμένος, ωστόσο **απαιτείται προπαρασκευή και οργάνωση** κάθε σταδίου του μαθήματος από το σπίτι.
- **Η διαδικασία είναι περισσότερο χρονοβόρα** (σε ένα παραδοσιακό μάθημα θα μπορούσε η παράδοση της ενότητας να ολοκληρωθεί μέσα σε μία διδακτική ώρα) **αλλά πολύ πιο αποτελεσματική** (γνώση που κατακτάται από τους ίδιους τους μαθητές) **και ελκυστική για τους μαθητές.**

ΠΗΓΕΣ ΕΜΠΝΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΣΕΝΑΡΙΑ

- Πλατφόρμα [«Αίσωπος»](#)
- [«Φωτόδεντρο»](#)
- [Αποθετήριο διδακτικών σεναρίων](#) του Πανεπιστημίου Πατρών
- [«Ιφιγένεια»](#)
- [«Πρωτέας»](#)
- Σενάρια [«ΜΗΤΙΔΑ»](#)
- Ιστολόγιο [Μόσχου](#) (μαθηματικά)
- Σελίδα [Μόσχου](#)
- [2ο ΕΦΚΕ Ηρακλείου](#) (φύλλα εργασίας)
- [2ο ΕΦΚΕ](#) (φύλλα εργασίας σε προσομοίωση του Phet)
- [Συντονιστής ΠΕ01](#) (θρησκευτικά) [ΕΔ'Ω](#) και [ΕΔ'Ω](#) και στον [ΚΑΙΡΟ](#)

